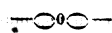

ТУРЦИЯ

ВЪСТНИКЪ ЗА ИНТЕРЕСНИ НА НАРОДЪТЪ.

ТУРЦИЯ излязува съвсѣмъ самота. Роднитѣ ѣй за въ имперіята по царската поща, е 4 бѣли мецидіета; а въ имперіята, 5 бѣли мецидіета. Спомоществованіята трѣбува да сѣ годишни и предплатени. Писмата които са относитѣ до редакціята са надисуватъ до Н. Генюича, редактора и издателя на вѣстникъ. Външните настоятели отговарятъ за вѣстникъ. Подписката за спомоществованіята става направо въ Цариградъ—Галата при сѣицѣта.

24 ФЕВРУАРИЯ (ПО НОВИ СТИЛЪ)

9 ШЕВАТЪ 1282 ОТЪ ЕГИПТА.

Тая недѣля прѣйхми отъ Рухчукъ слѣдующи документи. Ний ги помѣстими, и ги прѣпорѣчва ми на вниманіето на читателити си. До недѣля ще направимъ потребни забѣлжванія:

Г. Редакторе,

Между грижити, които е ималъ до сега Н. П. Митатъ-паша, Главниятъ Управителъ на Дунавскіятъ Вилаетъ, за улучшеніето на състояніето на народонаселеніето въ тая страна е и тая: да са взематъ мѣрки, които да дадатъ единъ напредъкъ на общенародното просвѣщеніе между сички ти народности на Вилаетъ. И наистина прѣзъ което мѣсто и да е прѣминалъ въ Вилаетъ, Н. В. Митатъ-паша не е оставилъ отъ да прѣгледа и испита състояніето на училищата на сички ти народности и да даде сички одържоставанія къмъ ония, които са грижатъ за тия училища.

Нѣ малко желаніе за улучшеніето на общенародното просвѣщеніе имѣри Главниятъ Управителъ на Вилаетъ въ лицето на сътрудникъ си въ управленіето, Н. П. Неджибъ ефенди, испитачитъ на сѣдници ти въ Дунавскіятъ Вилаетъ.

Както сте видѣли и отъ официалнитъ вѣстникъ на Вилаетъ, прѣдъ два мѣсеца, по пригласеніето на Главниятъ Управителъ и на Испитачитъ на Сѣдници ти, ставаша подъ прѣдсѣдателството на първиятъ нѣколко заседания на единъ общи съборъ, който състоеше отъ главни чиновници на Вилаетъ, отъ нѣколко русчушки граждани и отъ Г. Никола Михайловски, управителъ на търновскити български училища, нарочно повиканъ въ Русчукъ за тая работа отъ страната на Н. П. Митатъ-паша.

Слѣдъ нѣколко заседания, събраніето останало съгласно върху точкити на единъ проектъ за основата и раздѣленіето на училищата въ Дунавскіятъ Вилаетъ. Тоя проектъ ся направилъ до наймакамалцити и до казити на Вилаетъ съсъ заповѣдъ: Управителити да свикатъ народътъ отъ мюсюлманската и християнската народности, да му го прѣдставятъ и да му искатъ мнѣніето.

Това мнѣніе са поиска отъ българската община въ градътъ Русчукъ. Прѣдъ да ви дамъ една копія отъ мнѣніето, което има русчушкото българско народонаселеніе върху новиятъ уставъ на училищата въ Дунавскіятъ Вилаетъ, азъ ще ви дамъ основити на проектътъ на тоя уставъ:

„Училищата, които ще са намиратъ въ трѣ въ Вилаетъ, раздѣлятъ са на три: и а

училища за малки дѣца (сѣбианъ-мектебери), на редовни училища (руждіе-мектебери), и на приготвителни училища (идадіе-мектебери).

„Сѣбианъ-мектебери ще станатъ въ селата и въ махлити отъ градътъ: руждіе-мектебери, въ градовети и въ голѣмити села, а идадіе-мектебери, колкото за сега, само въ Русчукъ, сръдоточіето на Вилаетъ, додѣто са направятъ по сѣби каймакамъ по едно.

Сѣбианъ-Мектебери.

„Въ едно село дѣто има само мюсюлмани, или само Християни, ще има само едно сѣбианъ-мектеби; а въ едно село дѣто има размѣсено и мюсюлмани и Християни, ще има два училища, едното за мюсюлманити и другото за Християнити.

„Годишната заплата на единъ учителъ отъ селското сѣбианъ-мектеби, ще е нѣ по малка отъ хиляда грошове, въ монета или въ храна.

„Масрафѣтъ за направата на селскити сѣбианъ-мектебери и заплатата на учителити имъ ще са покриватъ отъ народътъ на оно ва село или община, за която са прави или държи училището, било отъ ония, които иматъ дѣца, било отъ ония, които нѣматъ дѣца. Който не рачи да си даде паятъ, ще са насили.

„Сѣбианъ-мектебери, които ще иматъ махлити отъ единъ градъ, ще бѣдѣтъ толкось колкото махали има въ тоя градъ или толкось, колкото го изнекува важността на пространството на махалити. Манаръ и да съществуватъ по градскити махли здания, за да са помѣстятъ сѣбианъ-мектебери, нѣ тия здания ще са разширочатъ и подправятъ щото да съдържатъ най малко десетъ дѣца и най много сто дѣца.

„На учителити отъ махленскити сѣбианъ-мектебери ще са плаща най-малко хиляда и двестъ грошове на годината въ монета. Ако трѣбува да са земе и особенъ учителъ за писаніе, трѣбува да му са заплаща една малка заплата извадена отъ заплатата на учителъ.

„Масрафѣтъ за направата и подправата на махленскити сѣбианъ-мектебери, както заплатата на учителити на тия училища, ще са покриватъ отъ вакуевскити приходи на махлата и отъ приходи на сюлюсъ-параеж (запущани пари). Нѣ ако приходи на вакуетъ и на сюлюсъ-параеж стигатъ само за заплатата на учителити, тогачи масрафѣтъ за направата и подправата на тия махленски сѣбианъ-мектебери, както и заплатата на учителити ще са събиратъ и исплащатъ на пълно отъ народътъ на махлата. Който не си даде паятъ, ще са насили.

„Учителити, които ще учителствуватъ въ селскити и махленскити сѣбианъ-мектебери, ще сѣ дължни да показуватъ свидѣтелство отъ вилаетскіятъ сѣицъ за просвѣщеніето и когато са пазарятъ съсъ народътъ ще са записуватъ въ единъ тефтеръ, който ще са държи нарочно за тая работа въ Идаре-мектеби.

жисни отъ сѣкъ каза; ако не направятъ това ще са наказуватъ.

„Сѣби ще бѣде насилень да проважда детето си въ селското или махленското сѣбианъ-мектебери, туку като стане детето на седемъ години. Ако и да могатъ да ходятъ въ тия училища дѣца, които иматъ по малко отъ седемъ години, нѣ дѣца, които иматъ по малко отъ петъ години, не ще да са прѣматъ.

„Сѣбианъ-мектебери ще бѣдѣтъ отдѣлно за мюсюлманити и отдѣлно за християнити.

„Въ сѣбианъ мектебери, както селскити тѣи и махленскити, ще са учатъ начала отъ прочитаніе, записуваніе, твърдѣ малко ракамъ и правила за благоуравнѣ. Слѣдователно ислямскити дѣца въ сѣбианъ мектебери ще учатъ турската азбука, нѣколко отредени молитви отъ Коранътъ и малко ракамъ; а българскити дѣца въ сѣбианъ мектебери ще учатъ българската азбука и малко ракамъ. Нѣ въ махленскити сѣбианъ-мектебери българскити дѣца, освѣнъ българската азбука и малко ракамъ, ще учатъ и турската азбука и нѣколко лесна турска брошура за прочитаніе, щото тия дѣца като наѣзатъ въ руждіе-мектеби на едно съсъ турскити дѣца, да могатъ да зачатъ да учатъ турската граматика.

„Врѣмето на стоеніето на дѣцата въ сѣбианъ мектеби не е опредѣлено; за туй една година ще става испитаніе и дѣцата, които сѣ свършили уроцити въ сѣбианъ мектеби ще са зематъ въ руждіе-мектеби.

Руждіе-Мектеби.

„Въ сѣбианъ мектеби ще са намира по едно руждіе-мектеби. Въ който градъ нѣма нѣколко руждіе-мектеби, ще са направя нѣколко, а вежхити руждіе мектебери ще са направятъ щото да могатъ да събиратъ до 150 дѣца.

„Руждіе-мектеби ще бѣде едно и за мюсюлманскити и за християнскити дѣца, и сички дѣца ще са учатъ наедно.

„Руждіе-мектебери ся раздѣлятъ на нѣтъ класове, сѣки класъ по една година. Двата класове, сирѣчь двѣти първи години, сѣ отредени за турската Грамматика, която ще са преподава както на ислямскити дѣца, тѣи и на християнскити дѣца (който като ще са учатъ въ сѣбианъ мектеби да прочитатъ турскія, ще бѣдѣтъ въ състояніе да слѣдуватъ наедно съсъ турскити дѣца да учатъ турската граматика). Въ продълженіе на тия двѣ години, сирѣчь додѣто са изучи турската граматика, ислямскити дѣца ще учатъ нѣколко относително до върата имъ и ще са занимаватъ да четатъ, пишатъ и хоратуватъ български; сѣко и българскити дѣца, въ продълженіе на тия двѣ години, ще учатъ на български езикъ да пишатъ и пѣлиа отъ нѣколко дребни науки. Сички дѣца, както ислямскити тѣи и християнскити, безъ исклученіе, ще учатъ да пишатъ турското писмо наречено рикъка. На свършваніето на тия двѣ години въ руждіе-мектеби, степенити на познанията на дѣцата както ислямскити тѣи и християнскити

ни ще са уравният, и ще рече, че единът на други си си чели и научили езикът и сѣки си е научил работити на въпросовѣданіето и искусството да пише. На третия година, сиречь въ третиятъ класъ, на руждѣ-мектеби, сичкият уроци и на численити и на християнскити дѣца ставатъ едно и ще са учятъ на турски езикъ. Наукити които ще са учятъ въ тѣ три години на руждѣте, ще бждатъ начала отъ математическити науки, каквото Аритметика, Алгебра и малко Геометрія, Козмография, География и други прилични науки. Въ тѣ три класа ученицити ще рисуватъ и ще учатъ и французскити языкъ, на които езикъ — като го научитъ що годъ да го разумѣватъ — ученицити ще слушатъ науки, които не сѣ преведени на турски езикъ — Математиката на просвѣщеніето ще направя програмата, които ще слѣдуватъ руждѣ мектеблери.

„Учителити на едно мектеби-руждѣ, които трѣбува да могатъ да преподаватъ начала отъ География, Аритметика и други математически науки, ще бждатъ :

„Двама турски учители, отъ които единътъ ще носи име главенъ (ходжа), а другиятъ, помощникъ (муавинъ), и отъ които единътъ непременно трѣбува да е възможенъ да преподава французски ;

„Двама български учители, отъ които единътъ главенъ (ходжа), а другиятъ помощникъ (муавинъ) ; и

„Единъ учителъ (різие-ходжа) за дисциплината (?), и

„Единъ калиграфъ за турското писмо наречено рикка.

„Освѣнъ това, ще има единъ надгледачъ (мубасиръ) и единъ капуджия.

„За опредѣленіето и избираніето на горни лица нѣма да се глѣда на исляминъ или християнинъ ; тѣ ще са опредѣляватъ и унограбляватъ споредъ стараніето и силата имъ.

„Мѣсечинити на главнити учители отъ мектеби-руждѣ ще бждатъ отъ седемстотинъ и педесетъ до хиляда грошове ; на помощницити, отъ четирстотинъ до шестстотинъ гроа на різие-ходжа сѣ, отъ петстотинъ до хиляда грошове. Мѣсечинити на учителити ще са опредѣля отъ междисѣтъ на просвѣщеніето, а ще са исплащатъ отъ царскити санджаци и ще бждатъ приходъ и расходъ отъ приходити на просвѣщеніето.

„Ученицити, които свършатъ уроцити на руждѣ мектеби, ще зематъ свидѣтелство подписано отъ нѣтъ учители, и ако ицатъ да си продължаватъ науки въ Идадіе-мектеби, ще са испроводатъ отъ идаре-междиса на Кабата и на Каймакамлъкѣтъ.

Идадіе-мектеблери.

„Додѣто са направя по едно идадіе-мектеби въ сѣко сръдоточіе на каймакамлъчтѣ, колкото за сега ще са направя наъ ново едно мектеби-идадіе само въ сръдоточіето на Вилаетътъ, сиречь въ Русчукъ.

„Ученицити отъ идадіе-мектеби ще сѣжтъ, ще едатъ и ще са обличятъ вътрѣ въ училището и ще земаатъ мѣсечина за харчлъкъ. Макаръ масраѣтъ за направата на идадіе-мектеби, както и мѣсечинити на учителити ще са плащатъ отъ касата на просвѣщеніето, както и за руждѣ-мектеблери, нѣ ученицити отъ идадіе-мектеби ще плащатъ на годината двѣ хиляди грошове, които ще покрѣчатъ масраѣтъ за еденіето, обзѣлото и мѣсечината на единъ ученикъ. За способни сиромашки дѣца ще плащатъ общинити, отъ които са проводятъ такви дѣца.

„Класовити на идадіе-мектеби ще бждатъ три и сѣки класъ по една година.

„Науки които ще са преподаватъ на

турски езикъ въ идадіе-мектеби ще бждатъ : математически науки, естествени науки, Исторія, Икономиа, Право и проч. Французскити езикъ ще са преподава и въ трити класове.

„За едно мектеби-идадіе ще има :

„Единъ главенъ учителъ съсъ титлата инспекторъ ;

„Четиръ учители ;

„Нѣтъ помощници ;

„Единъ Директоръ ;

„Единъ Векилхаръ ;

„Амѣн ; и

„Потрѣбнити слуги.

„Мѣсечинити на сичкият тѣ ще са плащатъ отъ касата на просвѣщеніето.

„Отредено е цѣто, освѣнъ тѣ три класове, да са основатъ и други класове, въ които да са преподаватъ по високи науки.

Туй са главнити основи на новиятъ уставъ на училищата въ Дунавскити Вилаетъ.

Колкото за разходити на руждѣ-мектеблери и на идадіе-мектеблери, тѣ ще са даватъ отъ касата на просвѣщеніето, а пакъ тая каса ще състои отъ нѣкон такси, които ще са наложатъ на влизаніето въ градъта на колата натоварени съсъ дърва, въглища, сено камъни, жито и проч.

Ето сега отговорѣтъ, когото направя русчукското българско народонаселеніе върху голъ уставъ. Добро би било да са обнародватъ отговорити и мнѣніята отъ сичкият градове.

„ПА Н. П. НАМѢСТНИКЪТЪ НА КАЙМАКАМИНЪТЪ НА РУСЧУШКИЯТЪ САНДЖАКЪ.

„Ваше Прѣвѣсходителство,

„Приласено отъ страната на Високото Правителство да са изрече върху новиятъ начинъ аетъ въ мѣрнитъ за распространеніето на общенародното просвѣщеніе въ Дунавскити Вилаетъ, българското населеніе отъ градътъ Русчукъ най първо счита, въ такъви случаи, да повтори своята признателность за толкови грижи, които правителството на Н. Ц. В. Султанътъ, нашіятъ Царъ и Господаръ е давало отъ незапомнени години насамъ за просвѣщеніето на сичкият народности на царството въобще и на нашата особно.

„Нашата народность дохожда до всѣхипеніе като глѣдани, че правителството зема такъкизи мѣрки за распространеніето на просвѣщеніето, които да могатъ да турятъ еки основи на новото общество, което ще са образува чрезъ равенството на народностити безъ разлика на въпросовѣданіето имъ, равенство толкось чистосърдечно и тържественно прогласено отъ нашити императори и особно отъ сегашиниятъ Султанъ Абдулъ-Азиса.

„Новити закони зети за основа при съставленіето и при управленіето на учебнити заведения въ Дунавскити Вилаетъ удобряватъ ходѣтъ, по който сѣ вървѣли до сега училищата на нашата народность въ тоя градъ. Стѣпенатъ, на който са сѣ намирали и са намиратъ и днесъ българскити русчукски училища, както онѣ за малкити дѣца (сѣбиянъ-мектеблери) тѣ и редовнити училища (руждѣ-мектеблери) не отстъпува много отъ планътъ, когото прѣдлага вилаетскити свѣтъ на просвѣщеніето. Съсъ едно по систематическо изучаваніе на турскити езикъ и литература, основанити въ градътъ на училища достигатъ цѣльта на новити закони за распространеніето на просвѣщеніето. Колкото за пригителити училище (идадіе мектеби), което има да са основе наъ ново въ сръдоточіето на Вилаетътъ, нѣмъ и него сѣмъ имали прѣдъ видъ, като сѣмъ проваждали по способнити сиромашки дѣца, които сѣмъ свършавъ науки на нашити училища, въ царската медицинска школа въ Цариградъ, по причина

на нѣманието на такъви по високо училище, което ни са прѣдлага сега.

„Българската община въ Русчукъ нѣма какво да каже за училището, което зема названіе сѣбиянъ-мектеби въ новата программа, и за високото училище, което има да стане модъ нѣмъ идадіи-мектеби ; тѣя два вида училища свършенно съотвѣтствуватъ съсъ желаніето на народътъ, и българското народонаселеніе свършенно е съгласно въ топа отношеніе съсъ новити закони на вилаетскити училища. Колкото за второстепеннити, тѣ наречени руждѣ мектеблери, нѣмъ дрѣзнувамъ да направимъ слѣдующити забѣлѣжванія ;

1) Науки, които са преподаватъ въ тѣя послѣднити училища, ако не са преподаватъ на чисто народниятъ езикъ, не би си достигнали назначеніето ;

2) Народниятъ езикъ, ако не бжде органътъ за придобиваніето на науки преподавани въ руждѣ-мектеблери, не би си изучилъ на такъква стѣпень, каквато са изискува отъ единъ човѣкъ щогодъ въспитанъ ;

3) Познанията на въпросовѣданіето не би било достатчно за нашити дѣца, ако науки, които сѣ преподаватъ въ руждѣ-мектеблери, не са изучуватъ тѣя както сѣ наредени сега въ нашити руждѣ мектеблери.

„Ако нашити градъ да не притѣжаваше едно достатчно зданіе за помѣстование на училището, което споредъ проентътъ зема названіе руждѣ мектеби, нѣмъ би си дали мнѣніето да са направя едно такъво зданіе за помѣстование на руждѣ мектеби, което да обіема двѣ отдѣленія, отъ които едното за помѣщеніето на българскити дѣца, тѣя щото турското отдѣленіе да слуша науки на турски языкъ, а българското, на български езикъ. Колкото за вѣзанното изучаваніе на двата езика, турскити учители да преподаватъ въ опредѣленни часове турскити езикъ на българскити дѣца, а българскити учители да преподаватъ пакъ въ сѣщити часове българскити езикъ на турскити дѣца.

„Нѣмъ нашата народность притѣжава едно такъво зданіе ; за туй нашата община мисли, че съществуещото народно училище въ нашити градъ ще може да съотвѣтствува съсъ новата програма на вилаетскити училища, ако правителството слѣдува да си има грижити, за да могатъ да са умножатъ приходити на училищата ни, щото изучаваніето на турскити езикъ да стане по систематическо.

„Съсъ тоя начинъ новата програма на вилаетскити училища достига двойната си цѣль : 1) да са придобѣятъ хора за новото общество на царството и 2) да са просвѣщана народътъ съсъ лесни сръдства, които употребяватъ сичкият просвѣтени народи.

Колкото за доброто на нашити дѣца, тѣ съсъ тѣя наредба на учебнити заведения ще придобиватъ едно образование и полезно за общето отечество, и бързо, и лесно и най послѣ съдружено съсъ достаточни познания, които изискува нашето въпросовѣданіе.

„И тѣя българското русчукско народонаселеніе не може освѣнъ да благодари отъ се сърце за грижити, които зема вилаетското управление за просвѣщеніето и прибрзова да го увѣри, че то е готова да приеме сичкият длѣжности, които то има за основаніето и поддрѣжаніето на едно мектеби-идадіе въ тоя градъ.

„Това е нашето мнѣніе върху въпросътъ за русчукскити учебни заведения ; тѣя сѣ желаніа на българското народонаселеніе въ Русчукъ. Това мнѣніе и тѣя желанія долоподписанити смиренно прѣдлагатъ на благоразуміето на Правителството а особно на Ваше Прѣвѣсходителство, на които сѣмъ

„най смиренни и най покорни слуги

„Русчукски жители.

(Слѣдуватъ подписити.)

НЪКОЛКО ДЕНА РАЗХОДКА ВЪ СЛИВЕНЪ.

— Какъ бързашъ, аге? Оставяшъ, нимае зарплата дестина ямурлука, женората работата у дома, а пакъ дѣцата—нѣма кой да наглежда, та носимъ едни мелничъ да ся пахранятъ. Тѣй ся пытаха двама прѣтели въ Сливенъ, единъ градъ отъ най-ржководѣнати въ Турско. Той е разложенъ при самиты поля на Стара-Планина, естествено обграденъ на около отъ нейныты издавки прѣвѣсоки банрица, отъ които близо едно отъ друго извиратъ три рѣкы, прохладжъ да го и пакъ наблизо подъ него ся сливатъ. Тѣя высоки банрица, и най-паче които сж на припекъ, насадени сж все съ лозия и доръ най-высокыты мѣста, дѣто работливий Сливенецъ ся е въскаченалъ да лобочи лозиневѣтъ прѣжжъ, за да има послѣ что да си сирѣкне за подкрѣпеніе на спонты тѣлесны силы. Три-тѣхъ рѣкы дѣлятъ града на четири части и носятъ имената на сжщиты мѣста прѣвъ които прѣминувать, тѣя сж: Новоселска, Сливненска и Клуцохорска. Както географически Сливенъ е раздѣленъ на четири части, тѣй и по градскы има четири партіи: партія на старити, партія на младити, партія на които не ядятъ, партія на които ядятъ, т. е. отъ общето, клетото общо, което състои отъ милостивити черковни приходи и отъ улуты за вѣнчили, всичко на брой около триста лиры, опрѣдѣлени за подкрѣпаніе на училищата нмъ. Чюдно е какъ не сжществува и пята партія, която да желеа изобѣще доброго на града. Всяка отъ тѣхъ четири партіи си има и особено кафене, дѣто съ пушлото на цигариты ся разгледватъ дѣлата на противныты партіи. Въ Сливенъ мѣстото е все каменисто и като ся разхожда нѣкой изъ града, не вижда друго освѣнъ кривы улицы съ каменни зидове и тукъ-тамъ по нѣкоя дървена порта и изъ всякоя улица да тече быстра вода, която Сливненци оставятъ да върви напусъ безъ да умѣятъ да ся воспользуютъ нѣкакъ отъ нѣя. Безъ да ся глѣда на това множество каменіе, въ Сливенъ нѣма нито една каменна къща, освѣнъ черковныты, друго всичко все е отъ дѣскы, и си стои тѣй, както си е было направено преди тридесѣти и пять години. Той има една чаршія, на която повшыето сж сарачи и бакали, и една главна пѣща, наречена аба-пазаръ. Послѣдната е една широка улица, прѣвъ срдѣтъ която тече быстра вода, и отъ двѣты и страны има по нѣколко ханища, пѣсны съ бо-луку и прозорцити на оданты имъ сж залѣпени зинѣ съ хартинъ вмѣсто джамове, дѣто жинѣль различни масторя и най-паче абаджин. Въ тѣя пѣща отъ вѣнъ на пекетата чловѣкъ глѣда весь-день да стоятъ нѣколкына девгубци да ся материятъ краката и да смѣтатъ кой отъ дѣиде, дѣ отійва и какъ му върватъ работыты. безъ да ся погрѣжжъ нѣкакъ за тѣхныты си. Отъ всичкыты ханища най за похвала е на сараскоето дружество ханѣтъ, едно ново здание истинично изъ вѣтрѣ и мирине малко нѣчто на европанскы, и въ абаджинскытъ ханъ голѣмото кафене, дѣто ся събиратъ всичкыты първа рж-на търговци. Въ това кафене чѣсто слуша чловѣкъ, кога е нужда да ся запали нѣкоя цига-ра: ена антрака флогеронъ, което по-казва, че въ Сливенъ има добри елчистни. Сараскоето съдружество е основано прѣди дестина години и дава пары съ лихва на търговци, безъ да зная и то, което ако свѣдалише нѣколко хмладды житици отъ Виенна, дѣто лихвата е тѣврдѣ малка сравнително съ сливненската, мо-жаше повшые да ся ползува да развѣе по-мно-го търговията и да улѣпши направата на Плов-дивско-Бургаскый желѣзень пѣтъ, на който Сливенъ ще бѣде пята станція. Главното рж-ководѣіе въ Сливенъ сж абы, ямурлуци нарече-ны, власаты нмболчѣта или губери, и прѣзуба-ни червени сахтяни. Послѣдниты работатъ само

Турцити, които не знаятъ да си пращатъ сто-ката у Виенна и отъ тамъ да свѣлятъ жалѣтѣ. Тукъ жениты сж робыни на абыты, тѣ друго не знаятъ освѣнъ да прѣждѣтъ и да тѣкѣтъ абы доръ и къщиты работы нарѣдко сж познаты тѣмъ. въ една и сѣща одѣя, тѣ влагатъ вѣлна прѣждѣтъ, тѣкѣтъ и готвятъ, та много пѣти чло-вѣкъ намира въ хлѣба и въ мажѣята влакна вѣл-на. Тѣ друго не приказватъ, кога ся събержѣтъ негдѣ, освѣнъ коя колю ямурлука е изкарала прѣвъ негѣлата. За то като влѣзе нѣкой въ главното кафене, ще види мнозина съ непранн ризы и на сжщити канѣдѣи прѣстѣлѣкыты кыр-ливны както пачивуры. безъ да ся глѣда на три-тѣхъ быстры рѣкы, които день и ноцъ ручжѣтъ прѣвъ града. Чистата рѣза е бѣлѣжка благород-ство, колкого и да сж кырливны другыты дрѣх-мы на чловѣка, ризата обаче трѣбува всякогажъ да бѣде чиста, тогѣсъ тя помага и на здравіе-то. Въ Европа мнозина има, които ся прѣблѣ-чатъ всякой день съ прана риза, нѣкои и два-пѣтъ на день. Въ цѣло Турско, ако и да нѣла-зятъ абы само отъ едно мѣсто, обаче Сливнен-ци малко знаятъ да ся ползуютъ отъ тѣхъ, че единъ отъ другъ ся надарятъ кой да си даде стоката по естѣно, щого тѣй достига да ся продава единъ ямурлуку и на сермія. Въ Слив-венъ има нѣколко дарака на вода да влачатъ вѣлжъ, чернатъ отъ която тѣн простиратъ на слѣнце да пожытѣе, за да я уподобятъ на камилска козина, което можиха направятъ по-лесно съ една киселина, както въ Европа по-жытѣватъ черныты рогове, да заприличаватъ на костенурка, и жыльтытъ восакъ избѣлѣватъ. Баба Ева, кога е истѣкала първый ямурлуку, види ся, да е былъ деветой, единъ реугъ, който и до днесъ е на мода около Тигръ и Евратъ.

(Ще слѣди.)

Богоровъ.

ОТКРАДНАТАТА КОРЕСПОНДЕНЦИЯ. (1)

Има много примѣры за такъвизи обира които сж ся вършили и ся извършватъ и се-га предъ очитъ на сички народъ и които ист-ичжѣтъ се отъ сжщитѣ источниѣ на рабо-тыты. Но статіята не ни позволява на дълго да си простираме, затова азъ ся ограничавъ само да кажѣ нѣколко думи за тѣя обира, ко-ито сж най много докразали народѣтъ до това за сѣлаканіе сътоініе, щото на много отъ еснафитѣ къщитѣ сж затворихъ, а останали-тѣ едвамъ, едвамъ ся държѣтъ. Секи помни онова врѣме, когато ся свѣли курѣтъ на па-рытъ. Царското правѣтельство, като майка надъ своитѣ подданни, за да ся не повреди нѣ-кой, издаде заповѣдь до опрѣдѣленъ срокъ се-ки да си разглѣда земаіята даваніята, и ако нѣкой е земалъ отъ горенъ курѣтъ пары, отъ горенъ курѣтъ пакъ да ги върне. Тѣзи запо-вѣдь ся испрати и до нашата касаба Габрово, но тя тогѣсъ члѣкъ са обнародва, когато на-чялницѣтъ габровскы (както ги наричатъ ме-керетата нмъ) втасаха да раздадѣтъ и оста-налитѣ си пары по народѣтъ. Отъ подиръ ся прибрахъ и прибирѣтъ парѣтъ отъ долѣнъ курѣтъ съ сжщата голѣма фѣйда. И мюлковитѣ и къщитѣ применувахъ и применуважѣтъ въ тѣхныты рѣце, а стопанитѣ тѣхны и до сега не имъ сж ся отплатили и не щѣтъ ся от-плати. При новыты царскы наредѣбѣ въ Дунав-скыятъ Вѣлаятъ надеждата за избавленіе за-радѣа сичкіятъ народъ и на оплакваніята му царското правѣтельство издади отъ ново запо-вѣдь да разглѣда габровскынтъ Идаре-меджли-ши тѣжъ работа и обадѣнитѣ да ся вѣна-гради. Илѣзи, чѣ обидѣнитѣ иматъ расправа съ членовитѣ на Идаре-меджлиши и съ оста-налитѣ други начялници. Сѣки можѣ да раз-бере, какъ ся разглѣда тѣзи една отъ най-

важнитѣ за касабата Габрово работа. Записи-тѣ всяка година сж ся прѣхвърлявали и ста-ритѣ записи не сж ся давали назадъ на пла-тецѣтъ, ами сж ся съдирали; платецѣтъ нмъ и други доказателства, какво чѣи е зѣлъ отъ горенъ курѣтъ парѣтъ, нма и свидѣтели за то-ва, но тѣзи доказателства не искѣтъ да ги прѣмѣятъ и свидѣтели искѣтъ отъ фансчіятъ, какво чѣи е далѣ отъ долѣнъ курѣтъ парѣтъ, и разбира ся тѣ сж у него готови, тамъ вѣтрѣ отъ членовитѣ на меджлишатѣ когото поиска, секи е готовъ да засвидѣтельствува. Случвало ся е, чѣи платецѣтъ си има и старитѣ записи, но тѣзи записи не ся прѣмѣятъ, ами пакъ ис-кѣтъ свидѣтели отъ фансчіятъ, какво е далѣ отъ долѣнъ курѣтъ парѣтъ, които разбира ся, нма ги готови вѣтрѣ въ меджлишатѣ.

Въ Габрово въ продълженіе на една го-дина испращало ся е нѣколко пѣти царска за-повѣдь да ся наредѣтъ училищата добръ, тѣй щого да има възможность секи да ся въспѣ-тава дѣцата и оцѣ тѣй, щото дѣцата да не губжѣтъ врѣмето си напрѣзно въ училищата... За чудо! да ни подканя самото Царско Прави-тельство да ся просвѣщаваме, за да бѣдемъ хора, не е ли срамота на насъ. Българитѣ, а най повечето за Габровцитѣ? Габровцитѣ, повтаряме, защото тѣ трѣбваше да служѣтъ за примѣръ на сичкітъ Българи, като сж най много улеснени отъ кѣмъ материална страна и като въ Габрово ся е наченало образованіе-то и възрожденіе на българскыятъ народъ.

Разбира ся, чѣи и тѣзи царска заповѣдь, както и другитѣ, не сѣтъ не ся исполнява, а-ми оцѣ габровскытъ начялници ся трудятъ да развалятъ сегашніятъ добръ редъ на учил-щата, който сегашнитѣ учители отъ двѣ го-дини на самъ ся въвели. Тѣмъ не понася на интересѣтъ, като глѣдѣтъ, че сичкітъ учил-ща въ Габрово вържѣтъ по една отъ най но-витѣ европейскы методы и ся надзиражѣтъ отъ учителитѣ на главното училище; тѣмъ не изнася, като глѣдѣтъ, чѣи ученицѣтъ, ко-то сж сѣлъ еснафски и сиромашки дѣца, за-кѣсо врѣме показѣхъ не чувѣтъ и не виждѣтъ отъ Габровцитѣ напредѣтъ въ наукитѣ; тѣмъ не изнася, чѣи при такъвизи напредѣтъ учил-щата ся управляважѣтъ отъ народна община, нѣ: тѣ искѣтъ ученицѣтъ да ся въспѣтаватъ по старата метода, по която сж ся въспѣта-вали тѣхныты сынове; тѣ искѣтъ училищата да не сж общи, ами да сж частни, щото да нема секи възможность да въспѣтава чѣдѣта си; тѣ искѣтъ учители, които да имъ ся ме-керета; и да прѣподаватѣ научи по тѣхніятъ духъ. — (Слѣдува).

КОРЕСПОНДЕНЦИИ НА ТУРЦИЯ.

ЕДРЕНЕ, 3 Февруарій. — Като не ся е отдавна обнародвало нѣчто ново за тукашны-ты Българи и да не мыслѣте че спѣтъ, зѣхъ ва рѣка перото, та написѣхъ слѣдующето, ко-его, можѣ ви, да отворите мѣсто въ листа си.

Тукашнитѣ Българіе които отъ 3—4 го-дини насамъ, бѣхъ ся оставили на волжѣтъ на Гръциты днесъ глѣдаме, че пакъ планѣа о-ная искра въ сѣрцата нмъ да искѣтъ черков-ныты си правдини. Заблѣжитѣно е тукъ, че въ тоя градъ ся намиратъ и нѣкои Бълга-ри уніати, които вече си иматъ училище, чер-ква и владыа е Н. Прѣосвященство Рафѣла.

А другитѣ Българіе които освѣнъ дѣто училището, що иматъ въ калето, тѣжъ годниѣ отворихъ и друго ново въ Кыршиханѣтъ, и отъ нѣколко врѣмя насамъ слѣдѣтъ да ся бо-рѣтъ съ Гръциты въ черква 12 Апостоли, за-да ся служи наполю съ българскы; нѣ слѣдъ двѣ три борбы тѣжъ зинѣ като не можѣхъ и чрезъ дозволеніе на Кырла да го постиг-нѣтъ, най-сетнѣ ся отгеглихъ, като казаха на

владикът, чи и него не слушат, та да си страдат отделно черква, за което единъ родолюбивъ Българинъ купи място самичка. Гръцки това като устатихъ, че и черковата имъ ще ся упраздни, начинаха сега да ги выкатъ; нъ тѣмъ е намѣреніе да ги въспрѣтъ отъ това свято предприятие, че после пакъ ще ги отхвърлятъ. За това да ся не съединяватъ вече съ тѣхъ нъ отделно да си иж правятъ.

Друго още, тѣжъ годинъ зима почти нѣма, за което старитъ казуватъ че лѣтото не ще бѣди здраво, защото тѣмъ зима не сѣ запомнила. Азъ ще кажа, че такава зима може да е ставало, нъ като тѣжъ годишнѣ железскѣ панайръ не е ставалъ въ Едрене до сега. Ето какъвъ : Нашити железни отъ незапомнати години правятъ панайръ въ черквѣтъ Св. Ивана Крестителя всякъ годишъ на Срѣтеніе Господне. Нъ завчера обадиха на владикътъ Кырила и на настоятели на черквѣтъ, че искатъ да стане богослуженіе само на българскы, ако ли не, то ще прѣстанѣ да правятъ вече панайръ въ казанкѣтъ черквѣ. Безъ да го продължаване още отъ вечернѣтъ начнахъ Богослуженіе по българскы, владиката Кырилъ, двама трима священници криво-лѣво ся извърши безъ думъ грѣкѣ.

РѢШЕНИЕТО НА ВЪПРОСЪТЪ.

III.

Днесъ за днесъ имамъ си священници. Зан добри съ тѣхъ на сѣбѣ ся извършватъ религиознитъ обряди. Ами ще кажете священници кой ще ни ръководява? Колкото за това има кола. Когато някой иска да ся запои той съ одобреніе и дозволеніе на гражданитъ нека отиде отъ дѣто може да придобѣи този чинъ, ако ще бы и отъ Гръкъ православенъ владика не вреди; нашето честолюбие съ това ся не нарушава ни най малко.

Нѣй първи провъзгласихмы отделение и ся отказахмы отъ патриаршіята. Следователно намъ ся не пада да търсимъ отъ патриаршіята отстъпки. Вместо да искамы отъ неж, трѣбна нѣй да и отстъпимъ, и отстъпкитъ които ще и дадемъ намъ не коствисатъ нити мангъръ. Нека кажа по-добрь тѣзи отстъпки съ влацѣтъ, нека и ся хала. Нека сама патриаршіята ся наслаждава отъ благодарнитъ имъ, а пакъ нѣй нека сѣ лишени отъ тѣхнитъ плодови.

Най сетѣ, това направено, нека ся изяснимъ и на царското правителство. Нека подадемъ единъ общъ протестъ чи какъво и владика да ни ся опредѣли не ще е прѣтъ въ българскитъ епархїи, защото Българитъ освѣтъ че не сѣ въ състояніи пари да имъ давѣтъ ами още и нуждѣтъ имъ немѣтъ. Нека и представителитъ ся тегаля на еднѣ странѣ нека си отидѣтъ по своѣтъ работѣ. Съ тоя начинъ въпросътъ ся свършва и нѣма веси що да ся прави. — С. Даскаловъ.

ПОЛИТИЧЕСКИ ИЗГЛѢДЪ.

ФРАНЦИЯ.— Заниманїята, които причиняватъ въ Франция расприти, които ще ся отворятъ сега въ законодателното тѣло за въшкашната политика, не отърватъ никакъ общото внимание върху важнити икономически въпроси съсъ които величината и благоденствїето на земята сѣ тѣсно свързани. Между тѣи въпроси има единъ който са отнесенъ до най живити интереси, и когото въстаницитъ сѣ поддигнали отъ нѣколко врѣме. Тоя въпросъ е дошевото положеніе на французското земледѣліе.

Сношенїята на Съединенити Щати съ Франция са нампрѣтъ днесъ на една точка твърдъ тѣжка, по причина на вомскити на тая послѣдната въ Мексико.

ИНГЛИТЕРА.— Въ единъ съвѣтъ държанъ на Осбонъ, царицата барѣчила, обнародванїето на едно проглашеніе, което обявява неутралността на Велика Британїа въ испано-шильскитъ бой.

Фенеанизмътъ не може още да са угаси. Тѣи дни са намѣрила въ една къща на Дублинъ една фабрика за оружїа. Много хора сѣ заплѣли на другїтъ день. Негодованїето срѣщу правителството е всеобщо.

РУСИЯ.— Писма дошле отъ Петербургъ извѣстятъ че въ една рудница на Сибирїи едно ховно, дѣто поляци, отсѣдени за политически причини, быле турени, сѣ срутила и затиснала сичкити тѣи които работяли. Сичкити умрѣли. Между жертвити сѣ намиралъ Г. Флутовски и единъ католишки попъ.

АВСТРИЯ.— Царятъ на Нѣмцити отишелъ презъ тѣи дни наедно съсъ съпругата си за Пеща. На пристигнуванїето си, той прѣлъ една депутация отъ унгарската діета, и на единъ адресъ на поздравленїа, той отговорилъ: „Макаръ да има голѣми мъчнотїи, една твърда воля и едно взаимно довѣріе намажатъ да докарѣтъ едно рѣшеніе на въпросътъ който ни занимава.“

Тѣи дни Князь де Метерникъ отъ Паришъ испроводилъ една нарочна поща съсъ депешѣ до правителството. Тѣи депешѣ сѣ глѣдѣтъ да имѣтъ голѣма важность, защото щомъ са прѣли, единъ съвѣтъ отъ министри са събралъ и една друга поща са испроводила за Пеща.

ПРУСИЯ.— Хортува са, че една сцена станала тѣи дни на Берлинъ помежду Контъ Бизмарка и австрїйскитъ посланикъ относително до шлезвигъ-холщанскитъ въпросъ.

Нѣмскити вѣстници потвърждаватъ тая новина.

ПОЛША.— Близо до петстотинъ бѣгачи Поляци врѣчили на рускити посланици въ Паришъ и въ Лондра прошенїа за прощанїи едно голѣмо число са върнали веки у Полша.

ПАПСКИ-ВЛАДЕНИЯ.— Папата турилъ по онзи день въ римъ първїтъ камъкъ на черковата, която инглизити правятъ въ Римъ.

СЪЕДИНЕНИИ ЩАТИ.— Ле Курїе де З'Етазъ Юни извѣства разболяванїето на Джонъ Руссела.

СЪКАВКИ НЪЩА И НОВИНИ.

— Миналата недѣля са отвори конференцията за здравїето. Н. В. Аали-паша приказва слудующето слово:

Господа, Честитъ сѣмъ да ви изрѣкѣ, въ името на августїйшиятъ си Господаръ, удоволствието съсъ което Н. Ц. В. ви вижда събрани въ столицата си. Человѣколюбивата мисля, която е повѣрена на вашити свѣтлани ще има, убѣдени сѣми, слѣдствието, което августїйшиити господарски дворови, прѣдставени въ тая ограда, тѣи както и сичката човѣщина, учакувѣтъ отъ нея. Това събраніе, събраніе, Господа, е едно неопро-

вертателно доказателство за неизмѣримити крачки, които цивилизацията направи въ вѣкѣтъ ни. Човѣшкото братство, тоя основенъ законъ на сѣки успѣхъ, печелъ повече и повече, чрезъ възимнити гаранции, които просвѣтити народи непрѣставѣтъ да си давѣтъ. И какъва по голѣма гаранция бы могла да са принесе на цѣлата човѣщина, колкото тая която имамъ предъ очитити си, срѣтъ да глѣдами правителствата, които вървятъ на чело на цивилизацията, да съдѣйствувѣтъ чрезъ отборѣтъ на лица толкостъ отлични и толкостъ надлѣжни за търсенїето и за заеманїето на прѣдварителнити мѣрки срѣщу единъ бычъ който разорива човѣшкитъ род.

Азъ свършвамъ като съобщавамъ на конференцията че засѣданїята и сѣ отворени отъ днесъ и че за да са улѣсни терпѣтъ на гласоподаванїето съгласено да са турятъ по два гласа на расположенїето на сѣка царщина.

— Научивамъ са че голѣмитъ, Логотетъ Николаки Аристархи, членъ отъ голѣмїятъ съвѣтъ, са поминалъ тѣи дни въ Кавръ.

— Миналата недѣля байрамътъ са празнува съсъ обикновенното тържество.

— Кѣбрѣзли Мехметъ-паша са наименова прѣдсѣдатель на съвѣтътъ на Хазинити, намѣсто Фазиль Мустафа-паша, който ще си отиди за Египетъ.

— Кабули-паша са готвѣлъ да отиди за Брюссель за да поздравѣ царятъ на белгїйцити, по случая на възлизанїето му върху тронѣтъ.

— По-миналата срѣда, 2 Февруарїа, са направи годишнїятъ парастасъ на покойнїятъ Авксентїа.

Едно голѣмо число Българи присѣстѣува на литургїята.

Г. Григорїа приказва едно слово въ което хортуваше, помежду другити, за поученїята които остави въ завѣщанїето си кѣмъ народѣтъ, поученїа които нѣй трѣбува да пазимъ най религиозно.

— Н. Ц. В. Султанѣтъ благоволи да даде на Мехмедъ Ружди-паша знаковити отъ първїтъ класъ на орденѣтъ си Османіе.

— Н. П. Куршитъ-паша ще трѣгнѣ тѣи дни за Едрене.

— Генералъ Маркезъ, мексикански посланикъ който бѣше отишелъ за Александрия за да учреди консулата въ Египетъ, си доде онзи день.

— Вчера конференцията за здравїето държа второто си засѣданїе, подъ прѣдсѣдательството на Салихъ ефенди, управителъ на царското медицинското училище.

ОФИЦИАЛНО ИЗВѢСТІЕ.— По прѣдложенїето на главнїятъ управителъ на пощити, одобрено отъ Великїятъ съвѣтъ за хазинити, рѣши са, по министерска заповѣдъ, че отъ 15/27 Февруарїа настоящаго, портото на едно просто писмо отъ три драма ще бѣди отъ 2 гр. за едно растоїанїе отъ 60 часа;

4	"	"	"	отъ 61 до 120
6	"	"	"	отъ 121 до 200
9	"	"	"	отъ 201 и повече

Прилаганїето на таксата ще става, като са тури половината на портото за сѣки драмъ повече отъ тѣжината на сѣко просто писмо.

Отговорникъ Никола Геновичъ.